

Analytická filosofie mysli

Analytická filosofie mysli

- základní problémy
- typologie přístupů k mysli

Vymezení oblasti

1. Analytická filosofie mysli:

- počátky u Wittgensteina, Turinga, Hempela ad.
- zachovává „správné“ návyky analytické filosofie
- převaha zkoumání **perspektivou 3. osoby (objektivizace)**

2. Fenomenologická filosofie mysli:

- Počátky u Heideggera, Merlau-Pontyho ad.
- klíčová neredukovatelnost intencionality
- **perspektiva 1. osoby (subjektivita – neobjektivizovatelnost)**

Základní problémy

1. **Co je to mysl a jaký je její vztah k mozku (tělu, hmotě)?**
2. **Jak dokáže mysl působit na tělo?**
3. **Jak můžu poznat, že jiná bytost „má“ mysl?**
4. **Jak poznám, že osoba zůstává toutéž osobou?**
5. **Může existovat umělá mysl?**

Mentální stav

- typologie MS
- typické vlastnosti MS
- definice MS

Typologie mentálních stavů

- smyslové a kvazismyslové vjemy
- emoce
- prožitky
- kognitivní stavy
- konativní stavy

Typické vlastnosti mentálních stavů

1. **intencionální** – jsou „o něčem“ , něčeho se týkají
2. **vědomé** – jsou uvědomované
3. **fenomenální** – obsahují specifickou kvalitu – „jaké to je být“ v tomto stavu
4. **privilegovaný přístup** – perspektiva 1. osoby
5. **nekorigovatelnost** – jestliže subjekt věří, že má MS, pak má daný MS

Definice mentálního stavu

1. **dualistická** – není to fyzikální stav (něco navíc)
2. **termostatická** – internalizovaný fyzikální stav, který ovlivňuje jeho chování tak, že je interpretováno jako kontrolované
3. **biologická** – ad 2. + systém musí být ze správných biologických komponent
4. **psychologická** – ad 3. + MS musí mít intencionální nebo fenomenální vlastnosti

Typologie přístupů k mysli

1. dualismus
2. behaviorismus
3. teorie psychofyzické identity
4. funkcionalismus
5. nereduktivní fyzikalismus

Dualismus

- dva typy:
 1. **substanční dualismus**
 2. **dualismus vlastností**
- klasičtí představitelé Platón a Descartes
- novodobý Popper, K.R., Eccles J.C.:
Self and its Brain

Problémy dualismu

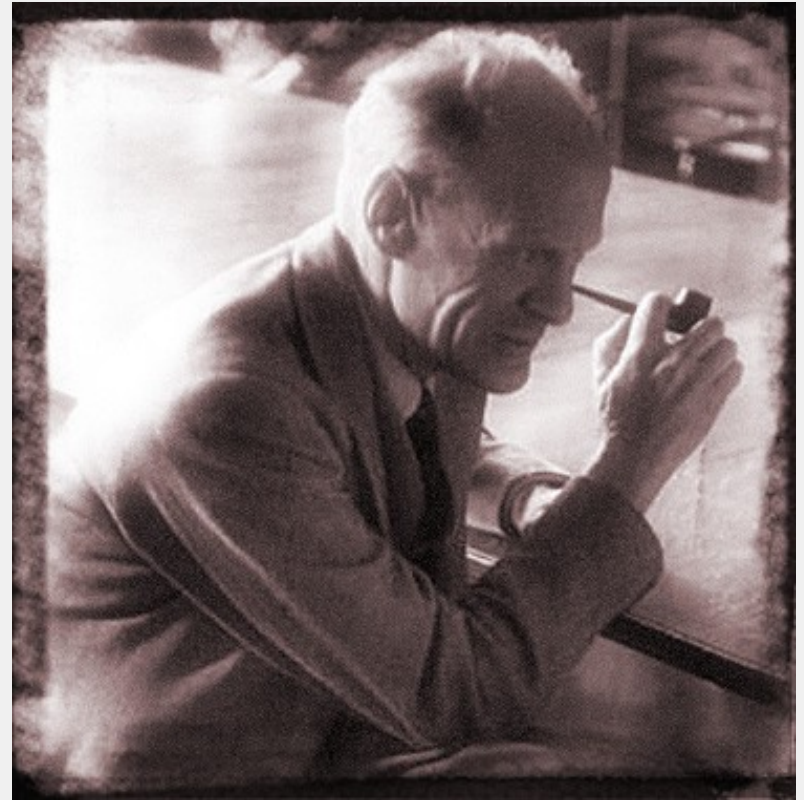
1. K čemu je mozek? (Dennett)
2. Occamova břitva
3. Homunkulární chyba interakcionismu (Leibniz)
4. Kolik je v těle duší? (Kant)

Behaviorismus

- dva typy:
 1. **metodologický** – eliminace mentalistického slovníku – **zabývat se pouze chováním**
 2. **analytický/logický** – behaviorální deskripce odhalují skutečnou podstatu MS – **mentální stav = chování**

Gilbert Ryle

- **mentální stav = dispozice k chování**
- kritika substančního dualismu – **dogma ducha ve stroji**
- spis:
- *Concept of Mind*

Problémy behaviorismu

- 1. předstírání necitlivosti** – nelze ztotožnit MS s jeho manifestací (př.: superherec)
- 2. vícenásobná realizovatelnost jednání** – co mají všechny možné realizace společného?
- 3. záměna důsledků a příčin** – chování je důsledkem MS, nikoli MS samotným

Teorie psychofyzické identity

- **mentální stavy jsou totožné s mozkovými stavy – fyzikalismus**
- dva typy:
 1. **teorie identity typů (type-type IT)**
 2. **teorie identity instancí (token-token IT)**

Teorie identity typů

- každý typ mentálního stavu je identický s jistým typem mozkového stavu
- snaha naleznout striktní zákony, které vztahují MeS k MoS (*bridge law*)
- **problémy:**
 1. Myslet může pouze biologický mozek?
 2. Jak je to s plasticitou mozku?

Teorie identity instancí

- každý výskyt mentálního stavu je identický s konkrétním výskytem mozkového stavu
- **výhody:**
 1. monismus
 2. vyřešen problém psychofyzické kauzace

Problémy IT

1. nevysvětlí fenomenální a intencionální MS
2. nelze řešit problém jiných myslí

Funkcionalismus

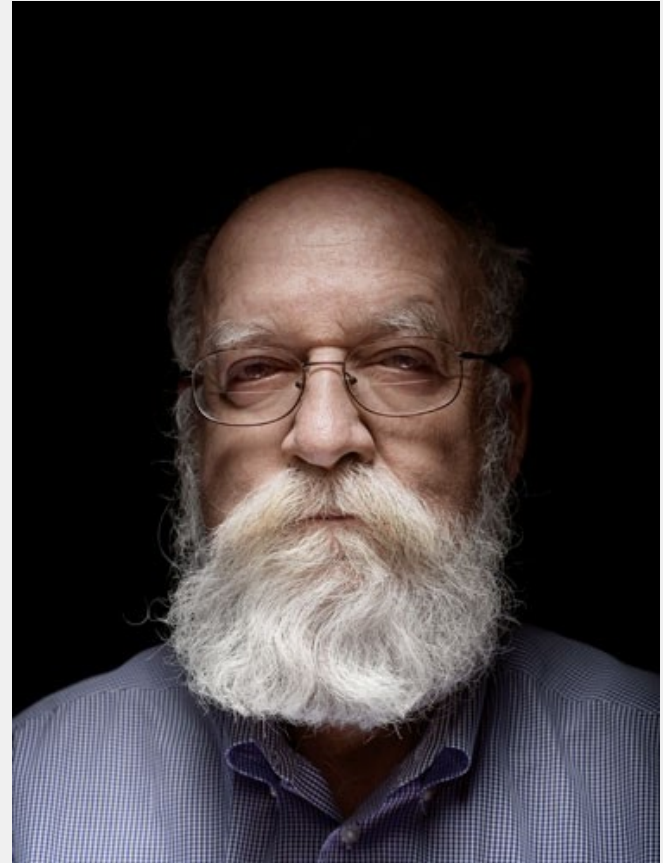
- **mysl je určena strukturou, nikoli substrátem – mentální vlastnosti jsou organizačně invariantní**
- metodologické rozšíření behaviorismu (zkoumáme „vnitřek“) a ontologické oslabení teorie identity instancí (nemusí být vždy biologický substrát)

Funkcionalismus

- dva typy:
 1. **analytický funkcionalismus** – zkoumání správného použití mentalistických pojmů
 2. **psycho-funkcionalismus** – zkoumání struktury mozku (a její případné přenesení do jiného substrátu)

Daniel Dennett

- heterofenomenologie,
multiple draft model
ad.
- spisy:
- *Consciousness
Explained*
- *Druhy myslí*

Problémy funkcionalismu

1. **Word Star Argument** – izomorfní zobrazení lze najít v podstatě kdekoliv
2. **Vědkyně Mary**
3. **Obrácené spektrum** – nevysvětlí fenomenální mentální stavy – **kvália**
4. **Jaké je to být netopýrem?**
5. **Consciousness – hard problem**
6. **Čínský pokoj** – intencionalita
7. **Zombie** – chybějící kvália

Kritika námitek

1. **WSA** – závislost musí být kontrafaktuální a systematická
2. **VM** – Mary nerozšířila své propozicionální vědění (vědecké poznání)
3. **OS** – ad 2.
4. **JBN** – „kalné vody introspekce“
5. **CHP** – ad 4.
6. + 7. **ČP + Z** – viz Filosofie III.

Nereduktivní fyzikalismus

- oproti reduktivnímu fyzikalismu tvrdí, že **mentální vlastnosti systému není možné vysvětlit prostřednictvím jiných vlastností systému**
- příliš silný vztah kauzální závislosti je nahrazen vztahem:
 1. **supervenience**
 2. **fyzikální realizace**
 3. **anomální monismus**

Supervenience

- **A-vlastnost supervenuje na B-vlastnosti** tehdy, pokud nelze najít takové dvě situace, jež se neliší v B-vlastnostech a zároveň se liší v A-vlastnostech
- **typy supervenience:**
 1. **lokální a globální**
 2. **nomická a logická**
 3. **slabá a silná**

Fyzikální realizace

- podobná supervenienci, ale více akcentuje závislost M na F
- **Jestliže má systém X vlastnost M , pak je X materiálním původcem M , a to tak, že X má takovou fyzikální vlastnost F , která realizuje M .**

Anomální monismus

- koncepce D. Davidsona (*Mental Event*)
- kombinace tří zdánlivě protikladných premis:
 1. **Některé mentální události jsou kauzálně spojené s fyzikálními událostmi** (kauzální interakce).
 2. **Kauzálně spojené události je možné vřadit pod obecný zákon** (nomologický charakter kauzality).
 3. **Spojení M a F událostí není možné vřadit pod obecný zákon** (anomalismus mentálního).

Vysvětlení

- Přestože jsou M události kauzálně spojené s F události, není možné formulovat přemostující zákony – vzhledem k odlišnosti fyzikálního a mentálního slovníku – a kde není zákon není ani redukce.
- AM je tedy určitý typ token-token IT

Námitky

1. Jak mohu tvrdit kauzální spojení, když je nejsem schopen „zachytit“?
 2. Jak a proč mluvit o kauzálním spojení, když jsou události identické (pouze popsané různými slovníky)?
-
3. **epifenomenalismus mentálního**

Kimova kritika nereduktivního fyzikalismu

1. V NF musí existovat mentální kauzalita (sestupná kauzalita).
 2. Tato kauzalita je možná jen díky vzestupné kauzalitě.
-
3. Mentální vlastnosti jsou epifenomény.